

МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМ ХУСУСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР

Топилдиев Воҳиджон Раҳимжонович

*Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети “Фуқаролик
жамияти ва ҳуқуқ таълими” кафедраси профессори юридик фанлари
доктори, профессор
vtopildiev@mail.ru*

Аннотация. Муаллиф мазкур мақолада Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимида олиб борилаётган кенг қамровли ислохотлар, таълим жараёнларини жаҳон андозаларига мослаштириш ва турли таълим шакллари билан бир қаторда масофавий таълим шаклини амалиётга киритилганлиги унинг ҳуқуқий асослари, афзалликлари ва камчиликларини илмий назарий жихатдан ёритиб берган.

Калит сўзлар: Таълим, масофавий таълим, синхрон ўқитиш, асинхрон ўқитиш, мультимедиа воситалари, ахборот-коммуникация технологиялари, интерактив аудио, видеоконференция, ўзаро мулоқот, электрон почта.

Аннотация. В данной статье автор разъяснил правовые основы, преимущества и недостатки дистанционного образования наряду с широкомасштабными реформами, адаптацией образовательных процессов к мировым стандартам и внедрением различных форм образование в системе высшего образования Республики Узбекистан.

Ключевые слова: Образование, дистанционное обучение, синхронные обучение, асинхронные обучение, мультимедийные средства, информационно-коммуникационные технологии, интерактивное аудио, видеоконференция, взаимодействие, электронная почта.

Annotation. In this article, the author explained the legal framework, advantages and disadvantages of distance education along with large-scale reforms, adaptation of educational processes to world standards and the introduction of various forms of education in the higher education system of the Republic of Uzbekistan.

Key words: Education, distance learning, synchronous learning, asynchronous learning, multimedia, information and communication technologies, interactive audio, videoconferencing, interaction, email.

Маълумки масофадан туриб таълим олиш бундан бир неча асрлар олдин, яъни XVIII асрда Европада вужудга келган. Таълим олувчилар тегишли материаллар ва топшириқларни педагоглардан почта орқали олишган ва ўзлари томонидан бажарилган ишлар ва топшириқларга ёзилган шархларни қайта почта орқали юборишган.

Масофадан туриб таълим олиш тизимини ривожланишига Британиялик олим Айзек Питман жуда катта хисса қўшган. У 1840 йилда почта орқали стенографик ёзув бўйича ўз ўқувчиларига шифрланган матнларни юборган ва улар томонидан бажарилган ишларни текшириш учун қабул қилиб олган.

Ўша даврдан бошлаб масофадан туриб таълим олиш амалиёти кириб келган ва бугунги кунда масофадан туриб ўқиш масаласи долзарблик касб этмоқда. Кейинчалик масофадан туриб ўқиш ва таълим олиш АҚШ, Канада, Австралия, Янги Зеландия ва бошқа давлатларида ривожлана бошлади.

Дунёда оммавий ахборот воситаларини ривожланиши масофадан туриб таълим олиш учун кенг имкониятларни яратиб берди.

Мамлакатимизда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги Фармони билан “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси” қабул қилинди¹. Ушбу ҳужжатга интеллектуал тараққиётни жадаллаштириш, рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, илмий ва инновацион фаолиятни самарали ташкил этиш ҳамда халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш мақсадида фан, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини ривожлантириш сингари вазифалар асос қилиб олинди. Концепциянинг мазмуни мамлакатимиз олий таълим тизимини ислоҳ қилишнинг устувор йўналишларини акс эттиради. Унда олий ўқув юрларида қамров даражасини кенгайтириш ҳамда таълим сифатини ошириш, рақамли технологиялар ва таълим платформаларини жорий этиш, ёшларни илмий фаолиятга жалб қилиш, инновацион тузилмаларни шакллантириш, илмий тадқиқотлар натижаларини тижоратлаштириш, халқаро эътирофга эришиш ҳамда бошқа кўплаб аниқ йўналишлар белгилаб берилган. Буларнинг барчаси таълим жараёнини янги сифат босқичига кўтариш учун хизмат қилади.

2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида² тўртинчи устувор йўналиш айнан таълим соҳасига қаратилганлиги мамлакатимизни ривожланишнинг янги босқичига олиб чиқиш, юқори салоҳиятли кадрлар авлодини шакллантириш, илм-фан ва инновацияларни тараққий эттиришга хизмат қилади. Айниқса унда белгиланган қуйидаги мақсадлар:

а) Олий таълим билан қамров даражасини 50 фоизга етказиш ва таълим сифатини ошириш бўйича:

Кадрлар буюртмачилари таклифлари асосида қабул параметрларини 2022 йилда ошириш.

2022 йилда ёшларни олий таълим билан қамров даражасини 38 фоизга етказиш.

¹Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармони. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09.10.2019 й., 06/19/5847/3887-сон; 30.04.2020 й., 06/20/5987/0521-сон; Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 09.11.2021 й., 06/21/3/1037-сон, 18.03.2022 й., 06/22/89/0227-сон)

²Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги 60-сон Фармони. (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 29.01.2022 й., 06/22/60/0082-сон, 18.03.2022 й., 06/22/89/0227-сон, 21.04.2022 й., 06/22/113/0330-сон)

Тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилиш параметрларини олий таълим муассасалари томонидан мустақил белгилаш тартибини жорий этиш.

2026 йилда қабул кўрсаткичини камида 250 мингга етказиш.

Давлат олий таълим муассасаларига академик ва молиявий мустақиллик бериш, шу жумладан улар томонидан меҳнатга ҳақ тўлаш, ходимлар сони, тўлов-контракт миқдори ва таълим шаклини мустақил белгилаш амалиётини йўлга қўйиш.

Давлат олий таълим муассасаларининг тегишли ҳуқуқ ва ваколатларини аниқ белгилаш.

б) 2026 йилга қадар 10 та салоҳиятли олий таълим муассасасини QS ва THE халқаро рейтингларига киришга мақсадли тайёрлаш бўйича:

Олий таълим муассасаларининг QS ва THE халқаро рейтингларига кириши учун мақсадли дастурни ишлаб чиқиш.

10 та салоҳиятли олий таълим муассасасини танлаш.

Салоҳияти ва ўзига хос хусусиятидан келиб чиқиб, халқаро рейтингларга киритиш бўйича 5 йилга мўлжалланган мақсадли дастурларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.

в) Қарийб 100 минг ўринли талабалар турар жойларини барпо этиш бўйича:

Талабалар турар жойларини давлат-хусусий шериклик асосида барпо этишда лойиҳаларни молиялаштиришнинг мақбул усулларини йўлга қўйиш.

2022 йилда 18 800 ўринли 47 та талабалар турар жойларини барпо этиш.

2026 йилга қадар 72 400 ўринли 181 та талабалар турар жойларини барпо этиш натижасида талабаларни ётоқхона билан таъминлаш даражасини 60 фоиздан ошириш.

г) 2026 йилгача нодавлат олий таълим ташкилотлари сонини камида 50 тага етказиш бўйича;

2022 йилда Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё вилоятлари ва Тошкент шаҳрида камида 1 тадан нодавлат олий таълим ташкилотини ташкил этиш орқали уларнинг жами сонини 34 тага етказиш.

Қорақалпоғистон Республикасида 5 та нуфузли маҳаллий ва хорижий олийгоҳларнинг филиалларини ҳамда Тошкент вилоятида 5 минг нафар талабага мўлжалланган Нурафшон давлат университетини ташкил этиш.

Андижон вилоятида 4 та хусусий олийгоҳ ташкил этиш. Натижада худуддаги ёшларни олий таълим билан қамровини 23 фоиздан 50 фоизга етказиш.

Наманганда келгуси 5 йилда 7 та олийгоҳ ташкил этиб, жами олий ўқув юртлари сонини 10 тага етказиш.

Самарқанд шаҳрида 20 минг нафар талабага мўлжалланган «Ёшлар шаҳарчаси»ни барпо этиб, унда камида 4 та хорижий университетнинг филиал ва кампусларини жойлаштириш. Хорижий давлатларнинг етакчи техника университети билан биргаликда Самарқанд технология университетини ташкил этиш.

Урганч давлат университети қошида Муҳаммад Ал-Хоразмий номидаги халқаро математика маркази ва жамғармасини, Ўзбекистон давлат хореография академиясининг Урганч филиали ва унинг қошида Урганч бошланғич рақс санъати мактаб-интернатини ташкил этиш.

2026 йилга қадар республика ҳудудларида камида 1 тадан нодавлат олий таълим ташкилотларини ташкил этиш орқали уларнинг сонини 50 тага етказиш.

д) «Эл-юрт умиди» жамғармаси орқали эркин ва ижодий фикрлайдиган ёшларни нуфузли хорижий олийгоҳларга ўқишга юбориш кўламини 2 бараварга ошириш, бунда ёшларнинг 50 фоизини техник, аниқ фанлар ва IT соҳаларига ўқитиш бўйича:

Хорижий давлатларнинг энг нуфузли университетларида бакалаврият, магистратура ва докторантурада таълим олиш учун очиқ саралаш танловларини ўтказиш.

Хорижий олий таълим муассасаларининг бакалаврият, магистратура ва докторантура таълим дастурларида қатнашиш мақсадида Жамғарма томонидан очиқ танлов эълон қилиш ва ўтказиш.

Бугунги кунда Ўзбекистон таълим тизимида олиб борилаётган кенг камровли ислохотлар таълим жараёнларини жаҳон андозаларига мослаштиришни ва энг самарали усулларга асосланишни тақозо этмоқда.

Ўзбекистон таълим тизимида сезиларли ўзгаришлар рўй бераётган, таълим жараёнини ташкил этишнинг назарий ва амалий жиҳатдан такомиллашиб бораётган бир вақтда турли таълим шакллари қатори масофадан ўқитишнинг талабалар билан ишлашда кенг қўлланилаётганлиги қувончли ҳол. Албатта, таълим тизимининг асосий мақсади ҳам етук, малакали, маънавиятли, маърифатли, мустақил фикр юрита оладиган рақобатбардош кадрларни тайёрлашдан иборат.

Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 23 сентябрда қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонунининг 16-моддасида масофавий таълимга қуйидаги норма белгилаб қўйилган: Масофавий таълим ўқув режалари ва ўқув дастурларига мувофиқ таълим олувчилар томонидан зарур билим, малака ва кўникмаларни ахборот-коммуникация технологияларидан ҳамда Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб олишга қаратилган³.

Масофавий таълим - узлуксиз таълим тизимининг шакли бўлиб, у инсоннинг таълим ва ахборот олиш ҳуқуқини амалга оширишга қаратилган. Ҳозирда ҳаётнинг деярли барча соҳалари компьютер ва ахборот технологиялари таъсирида тубдан ўзгарди. Бу каби ўзгариш таълим соҳасида ҳам ўз аксини топди ва анъанавий таълим шакллари билан бир қаторда,

³ Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 23 сентябрдаги "Таълим тўғрисида"ги қонуни. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 24.09.2020 й., 03/20/637/1313-сон; Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 21.04.2021 й., 03/21/683/0375-сон, 12.10.2021 й., 03/21/721/0952-сон)

замонавий ахборот-коммуникация технологияларига асосланган масофавий таълим шакли ҳам пайдо бўлди.

Масофавий таълим – бу муайян нуқтадан ахборот-коммуникация воситалари (видео, аудио, компьютер, мультимедиа, радио, телевидение ва хоказолар.) ёрдамида таълим хизматларини кўрсатиш, таълимий маҳсулотларни тарқатиш ва етказиб беришдан анъанавий ҳамда инновацион шакл, метод, воситаларга асосланган ҳолда таълим ресурсларидан фойдаланишга йўналтирилган таълим.

Америка Қўшма Штатлари Масофавий Таълим Ассоциацияси (USDLA) таърифига кўра, масофавий ўқитиш технологиядан қатъи назар, масофадан туриб амалга ошириладиган ҳар қандай воситачилик йўриқномасидир. Амалий нуқтаи назардан, бугунги кунда масофавий таълимни ташкил этувчи нарсаларнинг аксарияти электрон воситалар ёрдамида амалга оширилади. Ўқитиш дастурлари нафақат компьютерлар, балки сунъий йўлдошлар, видео телефонлар, интерактив графикалар, жавоб терминаллари ва бошқалардан фойдаланади.

Масофавий таълим – масофадан туриб ўқув ахборотларини алмашувчи воситаларга асосланган, ўқитувчи махсус ахборот муҳит ёрдамида, аҳолининг барча қатламлари ва чет эллик таълим олувчиларга таълим хизматларини кўрсатувчи таълим мажмуасидир.

Республикамизда масофавий таълим шаклини амалиётга киритиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 3 октябрдаги «Олий таълим ташкилотларида масофавий таълим шаклини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 559-сон Қарори қабул қилинди⁴. Мазкур қарор билан “Олий таълим ташкилотларида масофавий таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида” ги Низом амалга киритилди.

Мазкур Низомда масофавий таълим - талаба ва таълим берувчининг ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланишига, интерактив аудио ва видеоконференциялар орқали маълум вақт орасида ўзаро мулоқотда бўлишига, электрон почта орқали тўғри ва тескари алоқа ўрнатишига, жумладан хабарларни юбориши ва қабул қилишига мўлжалланган, билим ва кўникмаларни, ўқув дастурларини масофадан туриб ўзлаштиришга йўналтирилган таълим шакли эканлиги белгилаб қўйилди ҳамда олий таълим ташкилотларида масофавий таълимни ташкил этиш учун қуйидагилар:

масофавий таълимни бошқариш бўйича дастурий таъминот «**Learning Management System**» платформаси;

интернет жаҳон ахборот тармоғига уланиш ва ундан фойдаланиш имкониятини таъминлайдиган ахборот-коммуникация инфратузилмаси;

ўқув йили учун мўлжалланган ўқув контенти;

⁴ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 3 октябрдаги «Олий таълим ташкилотларида масофавий таълим шаклини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 559-сон Қарори. (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.10.2022 й., 09/22/559/0884-сон).

ўқув режа ва дастурлардаги барча фанлардан масофавий таълим технологияларидан фойдаланиш орқали амалга ошириладиган, ўқув контентини қамраб оладиган электрон ўқув-методик мажмуалар, шунингдек, илмий ва ўқув адабиётларининг электрон базаси;

санитария қоидалари, нормалари ва гигиена нормативларига мувофиқ компьютер техникаси билан жиҳозланган алоҳида бино ёки аудиториялар;

масофавий таълимнинг техник ва дастурий компонентлари ишлашини ва ривожланишини таъминлайдиган тегишли маълумот ва малакага эга муҳандис-техник ходимлар;

юкломаси режадаги талабалар сонига мўлжалланган, таълим ташкилотига мулкӣ ёки камида 5 йил муддатга тузилган ижара шартномаси асосида тегишли бўлган, мамлакат ҳудудида жойлашган сервер қурилмаси;

таълим ташкилоти тўғрисидаги барча ахборот, жумладан, ташкилот низоми ёки устави, ўқув режа ва дастурлар, педагог кадрлар ҳақида маълумот, академик календарь жойлаштирилган расмий веб-саҳифа ва хоказолар бўлиши белгилаб берилди.

Масофавий таълим иккита асосий тоифага бўлинади:

синхрон;

асинхрон;

Ўқув материаллари, масофавий ўқитиш дарсларида масофавий таълим субъектлари ўртасидаги алоқа видео, аудио, график ва матнли маълумотларни синхрон ёки асинхрон узатиш ҳисобига таъминланади. Масофавий таълимдан фойдаланувчилар мазкур икки тушунча ўртасидаги фарқни тушунишлари керак. Масофавий таълимнинг ҳар хил турлари ушбу тушунчалардан бирига ёки иккаласига ҳам киради.

Синхрон "бир вақтнинг ўзида" деган маънони англатади. **On-line** режимида (синхрон) ўқитиш – масофадан туриб реал вақт режимида машғулотларни олиб боришни англатади. Бу онлайн жонли мулоқот талаб қилади. Бунга эришиш учун телеконференция каби технологиялардан фойдаланилади. Синхрон таълим масофавий ўқитишнинг бошқа шаклларига караганда камроқ мослашувчанлигини исботлайди.

Синхрон ўқитиш – реал вақтда электрон шаклда ўқитиш. Бундай ўқитишни ташкил этиш воситаларига видеоконференция, чат, вебинар ва бошқа воситалар киради. Бу каби воситалар асосида ўқиш жараёни реал вақт режимида амалга оширилади.

Асинхрон масофавий таълимга келсак? Талабалар ҳафталик муддатларда ўз тезлигида ишлаш эркинлигига эга, **off-line** режимида (асинхрон) ўқитиш – масофадан туриб электрон ўқув ресурсларини мустақил ўзлаштириш, амалий машғулотлари – умумлаштирувчи хусусиятга эга бўлган амалий машғулот. Асинхрон масофавий ўқитиш талабаларнинг ўзаро алоқалари учун кўпроқ имкониятлар билан бирга келади.

Асинхрон ўқитиш – бунда ўқитиш ҳар бир тингловчининг ўзи учун қулай бўлган турли вақтларда мустақил ўқиш шаклида амалга оширилади.

Бундай ўқитишда таълим муассасасидан узоқда бўлган тингловчилар мустақил равишда тегишли ўқув дастурлари бўйича ягона ўқув-методик материаллар асосида олиб борилади.

Масофавий таълимнинг афзалликлари қуйидагиларда намоён бўлади:

1. Масофавий таълим очиқлик хусусиятига эга бўлиб, бу таълимни демократлаштириш ҳамда олий маълумот олиш имкониятининг ортиши орқали фуқароларнинг таълим олиш бўйича конституциявий ҳуқуқлари таъминлаш имконини бериши;

2. Ижтимоий аҳолининг барча ёшдаги турли қатламларини қамраб олиши (олий таълим ва малака ошириш тизимида ҳаттоки, турли ўқув курсларида машғулотларни масофадан туриб олиб бориш мумкинлиги);

3. Масофавий таълим иқтисодий жиҳатдан самарали бўлиб, бошқа анъанавий таълим турларига қараганда ҳаражатлар ва тўловларнинг анча камлиги;

4. Талабаларнинг эҳтиёжлари ва психологик хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда индивидуал ёндашувга асосланиши;

5. Талабаларда мустақил билим олиш, ўз устида ишлаш, ижодий ва интеллектуал салоҳиятни ривожлантириш кўникмаларини шакллантириши;

6. Юқори сифатли ахборот технологияларининг пайдо бўлиши ва ривожланишини таъминлаши;

7. Таълимда халқаро интеграцияни кучайишига, талабалар маълум бир вақтни, ўқиш жойини ва ўқув юртини ўз хоҳишига кўра танлаши мумкинлиги;

8. Махсус дастурлар ёрдамида амалга оширилган билимларни баҳолашнинг холислигини таъминлаш ҳамда талабаларнинг билиш қобилиятини такомиллаштириш имкониятларини кенгайтириши.

Юқорида келтирилган афзалликлар билан бирга масофавий ўқитишда бир қатор камчиликлар ҳам кўзга ташланади:

1. Ўқитувчи билан талабанинг орасида тўғридан-тўғри мулоқотнинг йўқлиги;

2. Талабаларда мустақил ишлаш кўникмаларининг етишмаслиги ва дарс вақтидан самарасиз фойдаланиш;

3. Норасмий (кўпинча уй шароитида) ўрганишда диққатни жалб қилиб олиш имкониятининг камлиги;

4. Масофадан ўқитиш тизимида тез-тез содир бўладиган техник муаммолар;

5. Мултимедиа воситаларининг етишмаслиги;

6. Талабаларнинг тайёргарлик даражасини назорат қилишининг имкони йўқлиги;

7.Талабанинг имловий саводхонлигини ривожлантириш имконининг камлиги ва бошқалар⁵.

Ўзбекистон таълим тизимида сезиларли ўзгаришлар рўй бераётган, таълим жараёнини ташкил этишнинг назарий ва амалий жихатдан такомиллашиб бораётган ҳозирги вақтда турли таълим шакллари қатори масофавий таълим шаклининг кенг қўлланилаётганлиги назарий ва амалий жихатдан аҳамиятлидир.

Бир сўз билан айтганда мамлакатимизнинг барча соҳаларида ислохотларни амалга ошириш, одамларнинг дунёқарашини ўзгартириш, етук ва замон талабига жавоб берадиган мутахассис кадрларни тайёрлашни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Республикамизда таълим тизимини мустаҳкамлаш, уни замон талаблари билан уйғунлаштиришга катта аҳамият берилмоқда⁶.

Ҳозирги кунда масофавий таълимнинг тамойиллари ва асосий вазифаларидан бири замонавий усуллар ва методологиялар асосида тақдим этилаётган билим сифатини бошқа таълим шаклларига нисбатан тенг ва улардан кам бўлмаслигини таъминлашдан иборат бўлиши лозим.

Масофавий таълимнинг тамойиллари ва масофавий таълимни ташкил этишнинг асосий вазифалари қуйидаги схемада келтирилган.

⁵ Маматалиев Т., Муродуллаев Ш. Масофавий таълимни самарали ташкил этиш шартлари. Амалий қўлланма – Т.:, 2022. – 29 б.

⁶ Топилдиев В.Р. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари. -Т., 2018. 359 б.

МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИ ТАМОЙИЛЛАРИ	МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ
Иштирокчиларнинг интерфаоллиги;	Талабаларнинг масофадан туриб таълим олиш ва интеллектуал қобилиятларини ривожлантиришга бўлган эҳтиёжини қондириш;
Талабаларнинг идентификация қилиниши;	Ўқув жараёнини ташкил этишнинг умумий, гуруҳ ва индивидуал шаклларининг уйғунлиги;
Янги ахборот-коммуникация технологияларини қўллашнинг педагогик мақсадга мувофиқлиги;	Кадрларнинг касбий даражасини ошириш ва уларнинг мустақил билим олишига қўмаклашиш;
Таълим беришнинг очиклиги ва мослашувчанлиги.	Талабаларга мамлакатнинг ҳар қайси ҳудудида ва унинг ташқарисида таълим олишнинг тенг имкониятларини тақдим этиш; Таълим хизматлари экспортини кенгайтириш орқали таълим тизимининг жозибадорлигини ошириш.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда шуни таъкидлаш жоизки, масофавий таълим шакли келажакда янада ривожланиб бораверади, бу эса таълим ташкилотлари ўртасида соғлом рақобатни кучайтиришига, хусусий таълим ташкилотларининг янада ривожланишига, масофавий таълим шакли бўйича ОТМларда қабул квоталарини оширишига, фуқароларнинг билим олиш ҳуқуқини таъминланишига кенг имкониятлар яратиб беради.

Масофавий таълимга оид муносабатларни ҳар томонлама ўрганиш улар тўғрисида илмий асосланган назарий хулосалар ишлаб чиқиш, уларнинг моҳиятини англаб етиш, масофавий таълим шаклини мақсадли йўналтирилган ҳуқуқий тартибга солиш механизмини ишлаб чиқишга замин яратади деб ўйлаймиз.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармони. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09.10.2019 й., 06/19/5847/3887-сон; 30.04.2020 й., 06/20/5987/0521-сон; Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 09.11.2021 й., 06/21/3/1037-сон, 18.03.2022 й., 06/22/89/0227-сон)
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги 60-сон Фармони. (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 29.01.2022 й., 06/22/60/0082-сон, 18.03.2022 й., 06/22/89/0227-сон, 21.04.2022 й., 06/22/113/0330-сон)
3. Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 23 сентябрдаги “Таълим тўғрисида”ги қонуни. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 24.09.2020 й., 03/20/637/1313-сон; Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 21.04.2021 й., 03/21/683/0375-сон, 12.10.2021 й., 03/21/721/0952-сон)
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 3 октябридаги «Олий таълим ташкилотларида масофавий таълим шаклини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 559-сон Қарори. (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.10.2022 й., 09/22/559/0884-сон).
5. Маматалиев Т., Муродуллаев Ш. Масофавий таълимни самарали ташкил этиш шартлари. Амалий қўлланма – Т.:, 2022. – 29 б.
6. Топилдиев В.Р. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари. -Т., 2018. 359 б.